

**UCHWAŁA NR XXXI/317/14
RADY MIEJSKIEJ W CZERWIEŃSKU**

z dnia 9 lipca 2014 r.

w sprawie przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Czerwieńsk na lata 2014 - 2015

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.¹⁾) i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.²⁾) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Czerwieńsk na lata 2014 - 2015”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czerwieńska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

---

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r., poz. 645 i 1318, Dz.U. z 2014 r., poz. 379

²⁾ zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2012 r. poz. 1544 i 1548; z 2013 r. poz. 509 i 1650; z 2014 r. poz. 567 i 598

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXI/317/14
Rady Miejskiej w Czerwieńsku
z dnia 9 lipca 2014 r.

**PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ
DLA GMINY CZERWIĘŃSK
NA LATA 2014 - 2015**

**Ośrodek Pomocy Społecznej
w Czerwieńsku**

Czerwieńsk, 2014 r.

WPROWADZENIE

Od 2014 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwieńsku realizuje, przy udziale środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego, projekt systemowy „Przyszłość zaczyna się dzisiaj, nie jutro” w ramach Priorytetu VII „Promocja integracji społecznej” Działania 7.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji” Poddziałania 7.1.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Jednym z narzędzi możliwych do zastosowania w toku realizacji projektów systemowych jest Program Aktywności Lokalnej, albowiem niezmiernie ważne jest wydobywanie energii i siły społecznej mieszkańców. Organizowanie Społeczności Lokalnej to sztuka wciągania ludzi w zmianę, w proces przekształcania rzeczywistości, przełamywania barier mentalnych. W małych miejscowościach ludziom brak wiary we własne możliwości. Nad postawą ludzi trzeba pracować najwięcej, w każdego z osobna i we wszystkich razem trzeba tchnąć wiarę we własne siły, trzeba skierować wiatr pod ich skrzydła.

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Czerwieńsk na lata 2014 – 2015, zwany dalej PAL, został opracowany w odpowiedzi na zdiagnozowane problemy mieszkańców Gminy Czerwieńsk, w związku z nowymi możliwościami ich rozwiązywania.

Program Aktywności Lokalnej jest odpowiedzią na cel, jaki został określony w Strategii Lizbońskiej dotyczącej spójności i realizujący się w kształtowaniu nowego aktywnego państwa socjalnego. W tym wymiarze konieczne staje się inwestowanie w kapitał ludzki oraz zaufanie i zaangażowanie w sprawy wspólnoty, co jest na równi z kapitałem finansowym podstawą rozwoju lokalnego. Poczucie tożsamości, przynależności i zaangażowania na rzecz małej ojczyzny jest podstawą świadomego obywatelstwa.

PAL skierowany jest do osób w ramach konkretnego środowiska lub członków danej społeczności. Oznacza to, że w ramach programu można prowadzić działania aktywizacyjne adresowane do osób mieszkających na pewnej przestrzeni, obejmującej obszar gminy: dzielnicy, osiedla, sołectwa, wsi. Może to być środowisko grupy zawodowej lub społecznej, mieszkańców bloku czy nawet kilku rodzin mieszkających w okolicy.

PAL jest zgodny z założeniami krajowych i lokalnych dokumentów strategicznych i programowych.

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Celem głównym PAL jest zwiększenie aktywności i integracji lokalnej społeczności ze szczególnym uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ograniczenie sfery zagrożenia marginalizacją społeczną.

Cele szczegółowe PAL:

1. Wykorzystanie wszelkich form wspierania niematerialnego i materialnego służących zaspokajaniu potrzeb społecznych.
2. Wdrażanie inicjatyw obywatelskich mogących wesprzeć środowiska dotknięte lub zagrożone wykluczeniem społecznym.
3. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.
4. Wspieranie różnych form aktywizacji zawodowej, zdrowotnej, społecznej i edukacyjnej mieszkańców, w tym w szczególności korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.
5. Promowanie i wspieranie postaw prospołecznych.
6. Upowszechnianie dostępu do informacji, wiedzy i edukacji, poradnictwa i kultury poprawiających funkcjonowanie jednostki i grup społecznych.
7. Wzmocnienie potencjału OPS na rzecz realizacji działań z zakresu aktywnej integracji i pracy socjalnej.

II. KIERUNKI DZIAŁAŃ

W celu realizacji Programu podejmowane będą następujące działania:

1. Ustalenie problemów i potrzeb społecznych na podstawie rozeznanego środowiska.
2. Nawiązywanie partnerskiej współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, fundacjami, stowarzyszeniami i innymi podmiotami.
3. Wspieranie inicjatyw obywatelskich promujących wartości życia rodzinnego i aktywizacji społecznej.
4. Wyrównywanie szans edukacyjnych osób narażonych na wykluczenie społeczne.
5. Organizowanie treningów i umiejętności społecznych.
6. Inicjowanie lokalnych akcji i wydarzeń, w tym organizowanie i inspirowanie mieszkańców do udziału w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, turystycznym i sportowym.
7. Wspieranie rozwoju wolontariatu.
8. Podejmowanie innych działań wynikających z aktualnych potrzeb i zgodnych z celami PAL.

III. METODY REALIZACJI PROGRAMU PAL

1. **Środowiskowa praca socjalna** – działanie realizowane przez pracownika socjalnego lub inną osobę, mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi, w tym również z wykorzystaniem kontraktu socjalnego, zasiłków i pomocy w naturze.
2. **Instrumenty aktywnej integracji – aktywizacja społeczności lokalnej poprzez** wykorzystanie instrumentów aktywnej integracji o charakterze zawodowym, edukacyjnym, zdrowotnym i społecznym.
3. **Działania o charakterze środowiskowym** – obejmują inicjatywy integracyjne w postaci przygotowania i realizacji Programu Aktywności Lokalnej, badania, opracowania, analizy, edukację społeczną i obywatelską, spotkania konsultacyjne, debaty, organizowanie i inspirowanie mieszkańców do udziału w imprezach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym i sportowym.
4. **Inne działania o charakterze integracyjnym** – instrumenty i działania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

IV. REZULTATY PROGRAMU PAL

1. Zintegrowanie działań instytucji, organizacji i podmiotów działających na rzecz mieszkańców Gminy Czerwieńsk.
2. Wzrost zaangażowania środowiska lokalnego na rzecz wspierania osób i środowisk szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych.
4. Wzrost poczucia tożsamości oraz przynależności do danej społeczności lokalnej i współodpowiedzialności za procesy w niej zachodzące.
5. Wzrost zaangażowania mieszkańców w życie społeczne i partycypacja w kreowaniu lokalnej rzeczywistości społecznej.
6. Podniesienie kompetencji zawodowych i społecznych mieszkańców lokalnej społeczności.

V. OCENA ZASOBÓW NIEZBĘDNYCH DO UZYSKANIA ZAŁOŻONYCH CELÓW

1. Głównym realizatorem PAL jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwieńsku, który dysponuje bazą lokalową oraz sprzętem biurowym niezbędnym do obsługi zadań PAL.

Ponadto OPS w Czerwieńsku zatrudnia kadre do obsługi merytorycznej, organizacyjnej oraz zarządzania projektem systemowym, w ramach którego finansowany będzie PAL.

2. W dbałości o należyłą, pełną i skuteczną realizację zadań przewidzianych w PAL Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwieńsku może współpracować z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, a także instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami, fundacjami, przedsiębiorcami. Zadania PAL mogą być realizowane w partnerstwie na podstawie porozumienia, umowy, uchwały lub statutu.
3. PAL może być realizowany przez pracownika socjalnego, innych pracowników jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, pracowników jednostek samorządu terytorialnego lub pracowników i wolontariuszy organizacji pozarządowych.

VI. DZIAŁANIA PLANOWANE W RAMACH PROGRAMU

1. Analiza i diagnoza problemów społecznych oraz potrzeb mieszkańców Gminy Czerwieńsk.
2. Pozyskiwanie funduszy ze źródeł zewnętrznych (pozabudżetowych) na realizację projektów skierowanych do społeczności lokalnych.
3. Zaangażowanie do współpracy na rzecz realizacji PAL instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej z terenu Gminy Czerwieńsk.
4. Inicjowanie i realizacja Programów Aktywności Lokalnej z udziałem instytucji i organizacji współpracujących na podstawie zawartego porozumienia.
5. Dokonanie ewaluacji projektu oraz trudności napotkanych w trakcie realizacji w celu dostosowania działań przewidzianych na lata przyszłe.

VII. ADRESACI PROGRAMU PAL

PAL adresowany jest do mieszkańców Gminy Czerwieńsk, na rzecz aktywizacji osób:

- a) wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym, które jednocześnie są osobami w wieku aktywności zawodowej (15 – 64 lata), korzystającymi ze wsparcia pomocy społecznej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, w tym:
  - bezrobotnych;
  - nieaktywnych zawodowo;
  - zatrudnionych.
- b) osób traktowanych, jako otoczenie osób wykluczonych społecznie, przez co rozumie się osoby mieszkające we wspólnym gospodarstwie domowym, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej oraz osoby zamieszkujące w środowisku osób wykluczonych społecznie.

Osoby z otoczenia:

- członkowie rodziny uczestnika projektu (małżonek/małżonka, dzieci, rodzice), jeśli zamieszkują wspólnie i prowadzą wspólne gospodarstwo domowe;
- mieszkańcy i sąsiedzi zamieszkujący wspólnie w bloku, osiedlu, dzielnicy;
- osoby ze wspólnego środowiska pracy;
- osoby należące do tych samych kategorii społecznych, związane środowiskowo z klientem projektu, ale nieobjęte wprost projektem, np. osoby niepełnosprawne, rodzice samotnie wychowujący dzieci.

VIII. REALIZATORZY PAL I JEDNOSTKI WSPÓLPRACUJĄCE

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwieńsku,
- Urząd Gminy i Miasta w Czerwieńsku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Zielonej Górze,
- Placówki edukacyjne, kulturalne i sportowe,
- Policja i Straż Miejska,
- Media lokalne,
- Lokalni przedsiębiorcy.
- Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Czerwieńsk i spoza niej.

IX. HARMONOGRAM REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ PAL

PAL będzie realizowany w latach 2014 – 2015. Ramy czasowe PAL wiążą się z dostępnością funduszy europejskich w obecnym okresie programowania. PAL będzie realizowany w okresie 2014 – 2015 z uwzględnieniem analizy przyjętych wskaźników, dokumentów ewaluacyjnych i sprawozdawczych, zmian zachodzących w możliwych do objęcia PAL obszarach życia społecznego oraz nowo pojawiających się rodzajów wsparcia i możliwości finansowania. W ramach realizacji PAL planuje się następujące zadania:

1. Edukacja społeczna i obywatelska, w tym organizowanie spotkań, konsultacji, działań edukacyjnych i debat społecznych dla mieszkańców.
2. Budowanie lokalnego partnerstwa.
3. Promowanie pracy wolontarystycznej poprzez tworzenie grup wolontariatu oraz organizacje i finansowanie usług wspierających animację lokalną.
4. Umożliwienie dostępu do informacji i konsultacji, poprzez spotkania ze specjalistami dostosowanych do potrzeb mieszkańców: psycholog, pedagog, prawnik, terapeuta uzależnień,

doradca zawodowy i inni.

5. Prowadzenie działań na rzecz integracji środowiska lokalnego.
6. Wspieranie lokalnych inicjatyw.
7. Organizowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych.
8. Organizowanie wsparcia indywidualnego i grupowego w zakresie wzrostu kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych, umożliwiających powrót do życia społecznego w tym na rynek pracy.
9. Organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja zadań programu może być finansowana:

1. Ze źródeł zewnętrznych, w tym z Europejskiego Funduszu Społecznego.
2. Ze środków własnych budżetu samorządu terytorialnego.
3. Ze środków Budżetu Państwa.
4. Innych źródeł zewnętrznych.

XI. MONITORING I EWALUACJA

Wstępna diagnoza dokonana zostanie przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w celu wykazania konkretnego zapotrzebowania na działania PAL. W trakcie realizacji PAL dopuszcza się ewentualną modyfikację podejmowanych działań, tak aby podejmowane działania były jak najbardziej zbieżne z potrzebami uczestników.

Monitoring będzie miał na celu sprawdzenie, czy i w jakim stopniu, projekt spełnia oczekiwania jego uczestników, podniósł ich poszczególne kompetencje, a także wpłynął na ich samoocenę.

Monitoring projektu i diagnoza społeczności lokalnej odbywać się będzie przez cały okres realizacji projektu. Za monitoring i ewaluację odpowiedzialny będzie koordynator projektu oraz pracownicy socjalni realizujący działania aktywnej integracji. Po zakończeniu Programu Aktywności Lokalnej w ramach projektu systemowego zostanie przygotowany raport końcowy podsumowujący całość podjętych działań.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej Rada Miejska biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Z kolei zapisy w sprawie „Zasad przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013” opracowane przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego wskazują na programy Aktywności Lokalnej, jako narzędzie wspierające rozwój aktywnej integracji w ramach realizacji projektów systemowych przez ośrodki pomocy społecznej (Poddziałanie 7.1.1.).

Zgodnie z wyżej wymienionymi Zasadami Program Aktywności Lokalnej służy realizacji działań na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej, a także zapewnieniu współpracy i koordynacji działań instytucji oraz organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności lokalnej. Z diagnozy problemów społecznych Gminy Czerwieńsk wynika, że kompleksowego wsparcia w zakresie prawidłowego funkcjonowania wymaga miejscowość Dobrzęcin, mała wieś popegeerowska (tylko 36 rodzin – 127 osób), która jest położona z dala od uczęszczanych szlaków i większych miejscowości.

Zgodnie z „Zasadami przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013” Program Aktywności Lokalnej służy realizacji działań na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej, a także zapewnieniu współpracy i koordynacji działań instytucji oraz organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności lokalne.

W związku z powyższym zasadne jest podjęcie uchwały.